

Dato: 21. august 2025
Sagsnr.: 25/02406 og 25/02449
Klagenr.: 1071564 og 1071504
Sagsbehandler: BIRST

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**Miljø- og
Fødevareklagenævnet**
Toldboden 2
8800 Viborg

OPHÆVELSE af dispensation i sag om 3D-seismiske undersøgelser inden for strandbeskyttelseslinjen i Kalundborg og Odsherred Kommune

Tlf.: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, jf. § 65 b, stk. 1, jf. § 78, stk. 4.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Kystdirektoratets afgørelse af 31. januar 2025 om dispensation til at foretage 3D-seismiske undersøgelser inden for strandbeskyttelseslinjen på en ca. 20 km kyststrækning mellem Saltbæk og Vindekilde samt hele kyststrækningen på Nekselø i Kalundborg og Odsherred Kommune.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagerne til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 25. februar 2025 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en lokal forening (klager 1). Afgørelsen er den 27. februar 2025 påklaget til nævnet af Danmarks Naturfredningsforening, hovedforeningen og afdeling Kalundborg (klager 2).

Klagerne er omfattende og kun gengivet kort nedenfor. Klagerne er i deres helhed indgået i Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af sagen.

Klager 1 har navnlig anført, at habitat-, væsentligheds- og konsekvensvurderingen ikke er fyldestgørende. Ifølge klager 1 vil køretøjers tryk og vibration på undergrunden medføre voldsomme forstyrrelser og ødelæggelse af flora og fauna på Eskebjerg Vesterlyng samt skræmme og skade havdyr. Kørslen med tunge maskiner vil desuden rive vegetation op og ødelægge lokale terrænforskelle. Klager 1 har desuden anført, at det ansøgte er i strid med fredningen af Eskebjerg Vesterlyng og skal foregå inden for fortidsmindebeskyttelseslinjer. Endvidere har klager 1 anført, at begrundelsen om betydelig samfundsmæssig interesse for projektet er vag, samt at ikke alle berørte beboere er blevet informeret.

Klager 2 har navnlig anført, at den fastsatte sikkerhedsafstand på 25 m til forekomster af markfirben ikke er tilstrækkelig, at det ikke findes bevist, at undersøgelserne ikke vil medføre drab på individniveau af bilag IV arter, at der bør fastsættes yderligere bindende vilkår, og at den samfundsmæssige interesse i at gennemføre projektet ikke er betydelig.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har oversendt den del af klage 1, der omhandler Energistyrelsens afgørelse af 31. januar 2025 efter undergrundsløven om godkendelse/tilladelse til projektet, til Energiklagenævnet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har, på baggrund af ansøgers anmodning af 20. marts 2025, den 9. maj 2025 meddelt afslag på ophævelse af klagerens opsættende virkning.⁴

Endvidere har Miljø- og Fødevareklagenævnet modtaget en tredje klage over Kystdirektoratets afgørelse af 31. januar 2025 om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Klagen er indsendt af en lokal forening. Nævnet har med afgørelse af 8. april 2025 afvist at realitetsbehandle denne klage, da foreningen ikke er klageberettiget.⁵

2. Sagens oplysninger

2.1 Om området

Kystdirektoratets påklagede afgørelse af 31. januar 2025 omhandler arealer inden for strandbeskyttelseslinjen på en ca. 20 km kyststrækning fra Saltbæk i vest til Vindekilde i øst samt hele kyststrækningen på Nekselø i Kalundborg og Odsherred kommuner.

⁴ Afgørelsen er berigtiget den 23. maj 2025.

⁵ Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsnr. 25/02395.

Det fremgår af Danmarks Miljøportal, at den omhandlede kyststrækning delvist er omfattet af en fredning.⁶ Det gælder Nekselø i sin helhed, Eskebjerg Vesterlyng samt arealer ved Saltbæk Vig. Det fremgår desuden, at nogle af de berørte arealer inden for strandbeskyttelseslinjen tillige er omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 18. Ifølge miljøportalen er en del af kysten på Nekselø fredskovspligtig, og en del af de omhandlede arealer er vejledende registreret som beskyttet natur i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3.

Hovedparten af de omhandlede arealer inden for strandbeskyttelseslinjen ligger i Natura 2000-område nr. 154, Sejrø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke.⁷ Det udpegede Natura 2000-område omfatter habitatområde H135 og H244 samt fuglebeskyttelsesområde F94 og F99. Der er desuden i området udpeget ramsarområde nr. 18, Sejrø Bugt, Nekselø Bugt og Saltbæk Vig.

2.2 *Det ansøgte projekt*

Ansøger har 8. januar 2025 ansøgt Kystdirektoratet om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at udføre 3D-seismiske undersøgelser i et område ved Kalundborg. Baggrunden for ansøgningen er, at ansøger i juni 2024 har fået tildelt et licensområde ved Kalundborg med henblik på udvikling og fremtidig lagring af CO₂.

I klagesagen indgår ansøgningsmateriale af 17. december 2024, hvoraf det fremgår, at ansøger planlægger 3D-seismiske undersøgelser til vands og på land i et område på i alt ca. 458 km² i Kalundborg, Odsherred og Holbæk kommuner. En del af det anførte område ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Ansøger ønsker at foretage undersøgelserne i perioden 1. februar 2025 til 31. januar 2026. Som udgangspunkt skal der ske indsamling af data 24 timer i døgnet, og ansøger forventer, at dataindsamlingen samlet set varer 6-9 måneder.

De seismiske undersøgelser foregår ved at sende trykbølger fra en lydkilde ned i undergrunden. Når trykbølgen møder forskellige geologiske lag, vil en del af den blive reflekteret tilbage til overfladen. Trykbølgen udsendes fra overfladen via et stempel, der er monteret på et køretøj. Det er ansøgers forventning, at der ved de samlede seismiske undersøgelser vil blive brugt op til otte seismiske vibratorer, maksimalt to på samme sted, samt ca. 20.000 trådløse måleinstrumenter, såkaldte geofoner. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at en geofon måler 10,9 x 9,8 x 10,7 cm, vejer 0,65 kg og er forsynet med et lille spyd.

⁶ Link til Danmarks Miljøportal, Arealinformation: <https://danmarksarealinformation.miljoportal.dk/?viewer=distribution>.

⁷ Link til Natura 2000-plan 2022-2027 på hjemmesiden for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø: <https://sgavmst.dk/media/jrxgc51f/n154-natura-2000-plan-2022-27-sejroebugt-saltbaek-vig-bjergene-diesebjerg-og-bollinge-bakke.pdf>.

De ansøgte undersøgelser foretages ud fra en teoretisk gitterstruktur, hvor køretøjer med vibratorer, så vidt det er muligt, kører i linjer med ca. 300 m indbyrdes afstand, og hvor geofoner bliver udlagt med 20 m afstand i linjer, der har en indbyrdes afstand på 200 m. Kystdirektoratet har i den påklagede afgørelse anført, at den endelige placering afhænger af de fysiske forhold og vil blive justeret undervejs.

Køretøjerne med vibratorer vil køre med en hastighed på op til 5 km/t og standse for hver 20 m for at udsende trykbølger. Det fremgår af Kystdirektoratets afgørelse, at hver vibrationssekvens forventes at vare 60 sekunder (40-80 sekunder).

2.3 Den påklagede afgørelse

Kystdirektoratet har den 31. januar 2025 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, stk. 1, truffet afgørelse om dispensation til at foretage 3D-seismiske undersøgelser på arealer inden for strandbeskyttelseslinjen på en ca. 20 km kyststrækning fra Saltbæk til Vindekilde samt kyststrækningen på Nekselø.

Kystdirektoratet har i afgørelsen anført, at det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og derfor forudsætter dispensation efter naturbeskyttelsesloven. Den samfundsmæssige interesse i projektet er efter Kystdirektoratets vurdering betydelig, hvilket ifølge direktoratet til en vis grad kan tilsidesætte de hensyn, som skal varetages med naturbeskyttelseslovens strandbeskyttelseslinje. Dertil har direktoratet vurderet, at der er tale om meget begrænsede ændringer af kystlandskabet. Direktoratet har endvidere anført, at det i vurderingen er indgået med betydelig vægt, at der er tale om midlertidige foranstaltninger.

Det fremgår af Kystdirektoratets afgørelse, herunder de indsatte fotos, at geofonerne som udgangspunkt bliver placeret ved at stikke spyddet i jorden, hvorved geofonerne ligger på terræn. Hvor dette ikke er muligt, bliver geofonerne placeret på en trefod.

Kystdirektoratet har den 24. januar 2025 oplyst til ansøger, at direktoratet henset til projektets arealmæssige udstrækning i kombination med væsentlig visuel påvirkning af store maskiner samt den tilknyttede aktivitet, har vurderet, at projektet kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Samme dag har direktoratet oplyst ansøger om, at projektet i sin helhed vurderes at påvirke den uforstyrrede oplevelse af kystlandskabet, og henvist til, at foranstaltninger som festivaler eller strandrace kræver dispensation.

2.4 Kystdirektoratets bemærkninger til klagerne

Kystdirektoratet har den 17. marts 2025 bemærket til det af klagerne anførte om vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-områder, bilag IV-arter og fugle, at direktoratet ikke finder grund til at tilsidesætte vurderingen, som fremgår af bilag i den påklagede afgørelse og er foretaget i forbindelse med Energistyrelsens og de berørte kommuners tilladelse. I den

sammenhæng har direktoratet især lagt vægt på projektets midlertidige karakter og begrænsede fysiske påvirkning af potentielle naturtyper og levesteder. Direktoratet har endvidere bemærket, at inden for strandbeskyttelseslinjen er der udelukkende dispenseret til kørsel på eksisterende veje og kørespor. Direktoratet har desuden bemærket om de samfundsmæssige interesser tilknyttet det ansøgte projekt, at Energistyrelsen har gennemført omfattende analyser og undersøgelser, før licensen til ansøger blev udstedt. Endvidere har direktoratet bemærket, at det fremgår af den påklagede afgørelse, at den alene omhandler strandbeskyttelseslinjen, og at ansøger selv skal undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

2.5 Andre bemærkninger til klagen

Ansøger har den 20. marts 2025 anmodet om, at den opsættende virkning af klagerne ophæves. Anmodningen er bl.a. begrundet i, at hensynene efter naturbeskyttelsesloven ikke er relevante eller nødvendige i nærværende sag, og at opretholdelse af den opsættende virkning vil være uproportional og byrdefuld. Ansøger har desuden anført, at undersøgelserne ikke vil medføre varige tilstandsændringer, samt at projektet falder uden for det beskyttelseshensyn, som strandbeskyttelseslinjen tilsigter at varetage.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at tage stilling til, om det ansøgte projekt forudsætter dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at de ansøgte 3D-seismiske undersøgelser inden for strandbeskyttelseslinjen ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, og dermed ikke forudsætter dispensation fra bestemmelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har navnlig lagt vægt på karakteren af de ansøgte undersøgelser. Nævnet har således lagt vægt på, at undersøgelserne er midlertidige og foregår i en begrænset periode, og at de indebærer kørsel ad eksisterende veje og kørespor. Der er desuden tale om udsendelse af vibrationer og om en midlertidig placering af geofoner af beskeden størrelse på terræn ved at sætte et lille spyd i jorden. Det er nævnets opfattelse, at undersøgelsernes visuelle indvirkning og betydning for oplevelsen af det kystnære område er meget begrænset og af begrænset varighed.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at kørsel med større maskiner på eksisterende vej eller kørespor samt udsendelse af vibrationer på arealer inden for strandbeskyttelseslinjen ikke i sig selv er reguleret efter naturbeskyttelseslovens regler om strandbeskyttelseslinjen. Nævnet bemærker desuden, at størrelsen af det berørte areal ikke i sig selv har betydning for, hvorvidt der er tale om dispensationskrævende tilstandsændringer. Nævnet henviser endvidere til, at midlertidige foranstaltninger som hovedregel ikke kræver dispensation, såfremt der sker øjeblikkelig retablering.⁸ Det fremgår f.eks. af ”Vejledning om 300 m strandbeskyttelses- og klitfredningszone”, at midlertidige terrænændringer som f.eks. nedgravning af rør ikke anses for at være tilstandsændringer, såfremt terrænet straks retableres.⁹

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke medfører fysiske ændringer i de berørte arealers tilstand eller ændret anvendelse, som kan anses for en tilstandsændring i naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1's forstand. Da det ansøgte derfor ikke kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, ophæver nævnet Kystdirektoratets påklagede afgørelse.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales de indbetalte klagegebyrer, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Kystdirektoratets afgørelse af 31. januar 2025 om dispensation til at foretage 3D-seismiske undersøgelser inden for strandbeskyttelseslinjen på en ca. 20 km kyststrækning mellem Saltbæk og Vindekilde samt hele kyststrækningen på Nekselø i Kalundborg og Odsherred Kommune.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

⁸ Se Veit Koester, kommenteret naturbeskyttelseslov (2009), side 201.

⁹ Se Vejledning om 300 m strandbeskyttelses- og klitfredningszone, afsnit 4.1.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Kystdirektoratet (j.nr. 2025-16116 og 2025-15642) samt for klagerne og disses eventuelle repræsentant via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på <https://mfkn.naevneneshus.dk>. Personoplysninger vil blive anonymiseret.



Birgitte Egelund Olsen
Formand

Dato: 21. august 2025
Sagsnr.: 25/02406, 25/02449
Klagenr.: 1071564, 1071504

Orientering vedrørende Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om ophævelse af dispensation i sag om 3D-seismiske undersøgelser inden for strandbeskyttelseslinjen i Kalundborg og Odsherred kommuner

Miljø- og Fødevareklagenævnet har dags dato truffet vedlagte afgørelse om at ophæve Kystdirektoratets afgørelse af 31. januar 2025 om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at foretage 3D-seismiske undersøgelser på Nekselø og i Nekselø Bugt. Afgørelsen er truffet af nævnets formand. Med afgørelsen har nævnet afsluttet klagesagerne med sagsnr. 25/02406 og 25/02449.

Nævnenes Hus har den 19. juni 2025 oplyst sagernes parter om, at sagerne på grund af deres karakter var planlagt til behandling på et møde i det samlede Miljø- og Fødevareklagenævn primo oktober 2025. Under den efterfølgende behandling af sagerne har det imidlertid vist sig, at sagernes karakter ikke var som forventet, og at en afgørelse kunne træffes på formandskompetencen og uden forelæggelse i det samlede nævn.

Dette brev gøres tilgængeligt for Kystdirektoratet (j.nr. 2025-16116 og 2025-15642) samt for klagerne og disses eventuelle repræsentant via klageportalen. Brevet sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagerne.

Med venlig hilsen

Birgitte Strunge
Chefkonsulent

**Miljø- og
Fødevareklagenævn**
NÆVNEHUS
Toldboden 2
8800 Viborg

Nævnenes Hus: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk